

فهرست بخشی از پایان نامه های مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه علوم اسلامی رضوی

الف: حقوق خصوصی

ردیف	عنوان رساله	دانشجو	استاد راهنمای	استاد مشاور
۱	قلمرو شرط برائت در قراردادهای پزشک و بیمار	محمد رضا بصیری	حسین آبادی	حسینی مدرس
۲	تعديل قضائی قرارداد یا کاهش ارزش پول	مهدی بصیری	حسین آبادی	حسینی مدرس
۳	تعرض نسبت به اسناد (انکار، تردید و ادعای جعلیت) و نحوه رسیدگی به آنها	جعفر پور بدخشنان	حسین آبادی	حسینی مدرس
۴	آثار انواع میع برو اساس تسلیم عوضین	علی رحیم پور کامی	حسین آبادی	حسینی مدرس
۵	اثر قبض در عقد وقف	سید احمد طباطبائی یزدی	حسین آبادی	امینیان مدرس
۶	نوایع میع	علی فراشیانی	حسین آبادی	حسینی مدرس
۷	مفهوم و اثر اضطرار در حقوق مدنی	حسن نوری شوراب	حسین آبادی	حسینی مدرس

ب) حقوق جزا و جرم شناسی

ردیف	عنوان رساله	دانشجو	استاد راهنمای	استاد مشاور
۱	حمایت از بزه دیدگی اطفال در حقوق ایران	جمال ییگی	اردیلی	کوشما
۲	بررسی تطبیقی نظام مجازاتهای در قانون جزائی حمورابی و آئین یهود و شریعت اسلام	عبدالحسین حامی سراوانی	اردیلی	شیخ‌الاسلامی
۳	جرائم اقتصادی مندرج در قانون تعزیرات	رضا دانشور ثانی	کوشما	محقق داماد
۴	محاربه و افساد فی الارض در فقه و قوانین کیفری جمهوری اسلامی	سید احمد سجادی نژاد	کوشما	سادات حسینی
۵	جرائم علیه بشریت در حقوق جزای یمن‌الملل، با نگاهی ویژه به فجایع افغانستان	غلام حیدر علامه	میر محمد صادقی	نجفی
۶	پیشگیری از اعتیاد در قوانین و مقررات جمهوری اسلامی	محمد گلشنی	اردیلی	کوشما
۷	قضازدائی در سیاست جنائی اسلام	هبة الله نجفی	نجفی	
۸	حمایت از آزادیهای فردی در تحقیقات مقدماتی	محمد صادق اردنه	کوشما	شیخ‌الاسلامی
۹	بلغ در حقوق جزای اسلامی و حقوق موضوعه	عبدالرضا اصغری	کوشما	شیخ‌الاسلامی
۱۰	اعتیاد به مواد مخدر؛ جرم انگاری یا جرم زدائی در حقوق ایران	محمد حسن حیدرآبادی	نجفی	شیخ‌الاسلامی
۱۱	حمایت از کرامات انسانی (تعولات قانونگذاری ایران در قلمرو شکنجه و اذیت)	یعقوب خاوری	کوشما	شیخ‌الاسلامی
۱۲	سیاست جنائی مبتنی بر حمایت از بزه دیده و جایگاه یمه در آن	سید محمد ناصر مبرقعی	نجفی	شیخ‌الاسلامی

چکیده پایان نامه‌های مقطع کارشناسی ارشد

۱. جرایم علیه بشریت در حقوق جزای بین‌الملل بانگاهی ویژه به فجایع افغانستان

غلام‌حسین در علامه

جرائم مزبور، در چارچوب یک حمله گسترده یا سازمان یافته از سوی یک دولت یا گروه، نسبت به یک جماعت غیر نظامی ارتکاب می‌یابد. «جرائم علیه بشریت»، آنقدر هولناک است که وجود آن بشریت را جریحه دار کرده، صلح و امنیت بین‌المللی را با خطر مواجه می‌سازد.

رویه جامعه بین‌المللی برای مقابله با جرائم یاد شده از دادگاه نورنبرگ (در سال ۱۹۴۵) تا دادگاه‌های یوگسلاوی و رواندا (در سالهای ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴) این بوده است که عاملان جرائم مزبور را با تشکیل دادگاه‌های بین‌المللی، به محکمه کشند و به مجازات رسانند.

این رساله، ضمن بررسی تحولات جرائم علیه بشریت در حقوق جزای بین‌الملل، اثبات کرده است که در این دهه، هشت مورد جرائم علیه بشریت در افغانستان ارتکاب یافته است و پیشنهاد می‌کند که شورای امنیت سازمان ملل متحد، بر اساس فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد و ایفای وظیفه اصلی خویش؛ یعنی حفظ صلح و امنیت بین‌المللی، درباره افغانستان هم مانند یوگسلاوی و رواندا، دادگاه کیفری بین‌المللی تشکیل دهد و عاملان جرائم مزبور را محکمه و مجازات کند.

کلید واژه‌ها: حقوق جزای بین‌الملل، جرائم علیه بشریت، افغانستان، دادگاه کیفری بین‌المللی.

مجله تخصصی

دانشگاه علوم اسلامی رضوی

۲. اعتیاد به مواد مخدر؟

جرائم انگاری یا جرم زدایی در حقوق کیفری ایران؟

محمدحسن حیدرآبادی

در عصر حاضر، بحران مواد مخدر، یک تهدید علیه بشریت است و به این دلیل، مواد مخدر در کنار تهدید اتمی، فقر و محیط زیست، یکی از بحرانهای جهانی است. این مسأله، افکار متولیان سیاست جنایی را به خود جلب کرده است، به گونه‌ای که تاکنون، مبارزه با این مشکل بزرگ، بخش عظیمی از رسالت سیاست جنایی کشورها را به خود اختصاص داده است. سیاست جنایی ایران برای مقابله با پدیده اعتیاد و مواد مخدر، سیاستهای چندگانه‌ای را در پیش گرفته است. سیاست جنایی ایران در مبارزه با مواد مخدر، به سوی جرم انگاری اعتیاد به مواد مخدر، بیشتر از جرم زدایی آن گرایش داشته است. مبنای چنین سیاستی را در معیار و ملاکهایی که قانونگذار و متولیان سیاست جنایی برای جرم انگاری رفتاری در نظر می‌گیرند، باید جست.

سیاست جرم زدایی از اعتیاد به مواد مخدر، یک نوع سیاست دیگری است که قانونگذار برای کنترل و کاهش اعتیاد به مواد مخدر، در پیش گرفته است. حال این سؤال مطرح است که اگر سیاست جنایی ایران، به جرم زدایی از اعتیاد به مواد مخدر گرایش پیدا کند، برای مبارزه با این پدیده شوم، باید چه تدابیری را در پیش بگیرد؟

اتّخاد سیاست کیفرزدایی از اعتیاد، به دلیل ناکارایی سیاست جرم انگاری و جلوگیری از اتلاف هزینه وقت دستگاه قضایی و انتظامی و همگام شدن با کنوانسیونهای بین‌المللی و بیمار دانستن شخص معتاد، مناسب به نظر می‌رسد.

کلید واژه‌ها: اعتیاد به مواد مخدر، بحران، سیاست جنایی، جرم انگاری، جرم زدایی، پیشگیری.

۳. آثار انواع بیع به لحاظ موعد تسلیم عوضین

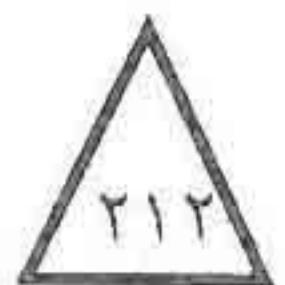
علی رحیم پور کامی

بیع به اعتبار زمان تسلیم عوضین، به چند نوع تقسیم می‌شود؟ آیا همه انواع آن، صحیح است؟ هر یک از این انواع، چه آثاری دارد؟ اگر هر یک از بایع و مشتری، در موعد مقرر، به تعهد خود عمل نکنند، چه ضمانت اجرایی پیش‌بینی شده است؟ اینها سوالاتی است که در این پایان‌نامه، بدان پاسخ داده می‌شود.

بیع نقد، نسیه، سلف، سلم و کالی به کالی، از انواع بیع به لحاظ زمان تسلیم عوضین است؛ به نظر نگارنده، همه انواع آن، صحیح است، حتی بیع کالی به کالی؛ بجز بیع دین به دینی که عوضین، قبل از عقد دین بوده باشد. اثر مشترک تمام انواع، الزام بایع به تسلیم مبیع و مشتری به تأدیه ثمن حسب المورد، فوراً یا در موعد یا مواعده معین می‌باشد.

الзам ممتنع به تسلیم، حق حبس، حق فسخ، خیار تأخیر ثمن و الزام متخلوف به پرداخت خسارتهای حاصل از تخلوف، از ضمانتهای اجرایی تخلوف عمدى از تسلیم است و در صورت حدوث ناتوانی دائمی بر تسلیم پس از انعقاد عقد، عقد بیع فسخ می‌شود و در ضمانت اجرایی ناتوانی بر تسلیم حین انعقاد عقد، در صورتی که مدت معینی پس از عقد، تسلیم مقدور باشد، معامله صحیح است، ولی مشتری، خیار تعذر تسلیم دارد و در صورتی که مدت غیرمعینی پس از عقد، تسلیم مقدر باشد، اگر آن مدت، عرفاً قابل مسامحة باشد، بیع صحیح، و الا باطل است و در صورت حدوث ناتوانی موقت پس از انعقاد عقد، ضمانت اجرایی پیش‌بینی شده، حق فسخ است که به خیار تعذر تسلیم شهرت دارد.

کلید واژه‌ها: انواع بیع، بیع نقد، نسیه، سلف، سلم، کالی به کالی، آثار بیع، عوضین، تسلیم، ضمانت اجرایی تخلوف از تسلیم.

مجله تحصصی

دانشگاه علوم اسلامی رضوی

۴. جرم محاربه و افساد فی الارض در فقه و قوانین کیفری

سید احمد سجادی نژاد

«جرائم» به معنای فعل یا ترک فعل غیر مشروع است. این تعریف، با تعریف جرم در رشته‌های مختلف مطالعاتی؛ از جمله فلسفه، اخلاق، جامعه‌شناسی، جرم‌شناسی و... سازگار، و در عین حال، مانع و جامع است و نیازی به ذکر مجازات نیست؛ زیرا جرم و استحقاق عقوبت (واکنش مناسب)، لازم و ملزم یکدیگر است و عقلای غیرقابل تفکیک می‌باشد. جرایم، به لحاظ اهمیت، در شرع به «کبیره» و «صغریه» و در قوانین موضوعه، به «جنایت»، «جنحه» و «خلاف» دسته‌بندی شده است و ملاک تشخیص جرایم مهم در شرع که همان کبائر است، احصایی و عینی و در قوانین موضوعه، بر اساس میزان مجازات است.

مجازات‌های نیز در شرع، به «معین» که تعداد آنها اندک است و «غیرمعین» که عمدۀ مجازات‌هاست، تقسیم شده است و مجازات‌های غیرمعین، به دست حاکم بوده، حکمت آن، فردی کردن مجازات‌هاست.

«محاربه»، کشیدن سلاح با انگیزه تجاوز به حقوق دیگران است؛ هرگاه از روی عداوت شخصی نباشد. سارق مسلح، از مصادیق محارب است. «محاربه»، یک تأسیس شرعی و فقهی است و در تعریف آن باید معطوف به شرع بود. تعریف «محاربه» در قوانین کیفری، غیرمانع و جامع است و هر نوع ضدیت با حکومت و نظام، الزاماً محاربه نیست.

«افساد فی الارض»، همچون «جرائم»، «عصیان» و... عام است و مجازات خاصی ندارد.

کلید واژه‌ها: فقه، قوانین کیفری، جرم، محاربه، افساد فی الارض، مجازات.

چکیده پایان‌نامه‌ها

گزارش‌های علمی

۵. اثر قبض در عقد وقف

سید احمد طباطبائی یزدی

نگارنده این پایان نامه، به نظرات فقیهان فقه امامیه و نیز عقاید حقوق دانان حقوق مدنی تکیه کرده است و معتقد است که قبض، هم شرط لزوم و هم شرط صحّت وقف است. بدین معنی که قبض، شرط کاشف از تأثیر عقد وقف است. همچنین نگارنده بر آن است که وقف، با ایجاب و قبول، واقع می‌شود و همانند عقد متعلق می‌باشد؛ از این جهت که وقف با قبض، تحقق و قطعیّت می‌یابد.

کلید واژه‌ها: قبض، عقد وقف، شرط صحّت، شرط لازم.

معرفی پایان نامه ها

برخی از پایان نامه های مصوب مقطع کارشناسی ارشد حقوق خصوصی، جزا و بین الملل

ردیف	عنوان پایان نامه	دانشجو	استاد راهنمای	استاد مشاور
۱	مجازات کار و خدمات عام المنفعه در حقوق موضوعه	محسن خالصی	استاد کوشای	استاد شیخ الاسلامی
۲	اضطرار و اکراه در حقوق جزای ایران، فقه امامیه و جزای بین الملل	سید محسن موسوی فر	استاد میر محمد صادقی	استاد اردبیلی
۳	تهران در فقه اسلامی	مجتبی تقی زاده داغیان	استاد جعفرزاده	استاد هادی وحید
۴	ماهیت حقوق اذن	سید محمد حسین عارف کشانی	استاد هادی وحید	استاد جعفرزاده
۵	داوری و نقش آن در کاهش معضلات قوه قضائیه	رجیم جعفری	استاد نیکبخت	استاد حسین آبادی
۶	بررسی حقوقی شرط مجھول و اثر آن در قرارداد	جعفر عبداللہی واشان	استاد حسین آبادی	استاد محقق داماد
۷	بررسی حق سرفصلی در قانون موجو و مستاجر سال ۷۶ با نگاهی به قوانین پیشین	ابید مؤمنی الکامی	استاد حسین آبادی	استاد عبدالله شمس
۸	جنایات جنگی در اساسنامه دیوان بین المللی کیفری ICC و نظام حقوقی اسلام	محمدعلی قاسی	استاد محقق داماد	استاد آشوری
۹	بررسی رأی دادگاه بین المللی حقوق دریا در قضیه کشتی MN-SAIGA (ست و بیست و گرناهیز علیه گینه)	حسین یزدانی	استاد یگززاده	استاد ذوالعین
۱۰	مجازاتهای بدنی در حقوق بین الملل و حقوق اسلام با توجه به مفاهیم حقوق بشر	عباسعلی نظر جانی	استاد محقق داماد	استاد سید محمد سید فاطمی
۱۱	بررسی مقایسه ای حقوق خانوادگی زوجین در کتوانسیون جهانی محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان و فقه	علی بختیاری	استاد افتخار جهرومی	استاد محقق داماد

چکیده برخی از پایان نامه های مقطع کارشناسی ارشد حقوق

دانشگاه علوم اسلامی رضوی

کاهش ارزش پول و راههای جبران آن

□ دانشجو: مهدی بصیری

□ استاد راهنما: دکتر امیر حسین آبادی

□ استاد مشاور: آقای سید حسین حسینی مدرس

هدف از تحریر این رساله، بیان مشکلات و راه حل هایی است که به علت کاهش ارزش پول و تورم به وجود می آید. اگر در جامعه ای که اکثر تبادلات و قراردادها بر مبنای وجه رایج کشور صورت می گیرد و اوضاع و احوال اقتصادی با رشد فزاینده ای در معرض تغییر و تحول است، موضوع تعهد و قرارداد، وجه رایج باشد، کاهش ارزش پول، تأثیر مهمی بر روابط اقتصادی طرفین دارد؛ مثلاً در قراردادی که اجرای آن به طول می انجامد، ممکن است عواملی مانند بحران های اقتصادی، جنگ و... چنان تعادل اقتصادی قرارداد را برابر هم نماید که یک طرف (طرفی که تعهد غیر پولی دارد)، ضرر هنگفتی را متحمل گردد و مجبور شود قرارداد را با هزینه ای چندین برابر آنچه پیش بینی می کرد، انجام دهد و طرف دیگر، در این رهگذر، سود سرشار و غیر قابل تصوری به دست آورد. یا در عقد قرض، چنانچه الزام متعهد به پرداخت وجه مورد تعهد، مدتی به طول انجامد و وجه رایج دچار افت ارزشی باشد؛ آیا می توان متعهد را ضامن کاهش ارزش پول دانست؟ اگر کاهش ارزش پول ضمان آور باشد، ریاض خواهد بود؟ در صورت عدم ضمان، بی عدالتی و زمینه ساز ظلم و فساد مالی در جامعه نیست؟ در صورت ضمان، چه راههایی برای جبران کاهش ارزش پول وجود دارد؟ فرضیه: ریا و کاهش ارزش پول، دو ماهیت متفاوت دارند و جبران کاهش ارزش پول، تخصصاً از تحت ادله حرمت ریا خارج است.

کاهش ارزش پول، ضمان آور است و راههای مختلفی مانند تعدل قراردادی، تعدل قانونی، تعدل قضایی و فسخ قرارداد، برای جبران آن وجود دارد. کلید واژگان: پول، ریا، تورم، قرارداد، تعهد، تعادل و کاهش ارزش پول.

قلمرو و شرط برائت در قراردادهای پزشک و بیمار

□ دانشجو: محمدرضا بصیری

□ استاد راهنما: دکتر امیر حسین آبادی

□ استاد مشاور: آقای سیدحسین حسینی مدرس

طبابت از حرفه‌های حساس و مخاطره‌آمیز است و گاه پزشک با بیماری که با مرگ دست و پنجه نرم می‌کند، سروکار دارد. از این‌رو، همواره خطرات و مسؤولیتها بی‌او را تهدید خواهد کرد. بدین لحاظ و به منظور جلوگیری از پاسخگویی به این‌گونه مسؤولیتها، رویه بر این است که پزشکان قبل از هرگونه اقدامی، برائت ذمه خود را تحصیل می‌کنند.

اما اصولاً آیا بیمار می‌تواند قبل از اقدامات پزشک، ذمه او را بری سازد؟ و آیا پزشک با وجود شرط برائت، از هرگونه مسؤولیتی معاف است؟ پزشک، چه زمان و از چه کسی باید برائت بگیرد؟ آیا شرط برائت در هرگونه اعمال پزشکی، نافذ خواهد بود؟

در این تحقیق، روشن خواهد شد که اصل برائت در قراردادهای معالجه، از نظر مشهور فقهاء و همچنین از نظر حقوقی، پذیرفته شده است، اما تحصیل برائت، هر نوع قصور، بی‌احتیاطی و بی‌مبالغه پزشک؛ ولو ماهر و متخصص باشد، مجاز نخواهد ساخت.

پزشک باید بعد از تشخیص قطعی بیماری و قبل از هرگونه اقدامی، از شخص بیمار برائت بگیرد و چنانچه وضعیت او اقتضای این امر را نماید، ولئن، وارت، قیم یا گاهی اوقات، وکیل بیمار، جایگزین وی خواهد شد. بدیهی است که برای مؤثر بودن برائت، برائت‌دهنده باید نسبت به موضوع و مفاد این شرط، آگاه باشد و عمل پزشک نیز نباید خلاف قانون و نامشروع باشد.

کلید واژگان: مسؤولیت مدنی، شرط ضمن عقد، قرارداد پزشک و بیمار، برائت پزشک.

بلغ در حقوق جزای اسلامی و حقوق موضوعه

□ دانشجو: عبدالرضا اصغری

□ استاد راهنما: دکتر جعفر کوشان

□ استاد مشاور: دکتر عباس شیخ‌الاسلامی

نگارنده در این پایان‌نامه، پژوهشی گسترده در عرصه فقه اسلامی انجام داده و با استنباط از کتاب و سنت، به نتایجی دست یافته است. دیدگاه‌های گوناگون کهن و نوین فقهی و حقوقی وابسته به موضوع را اپژوهیده، به نتایج و ثمرات حقوقی و کیفری بایسته‌ای نایل آمده است. نتایج و ثمراتی که در قلمرو جامعه دینی، نظر به بسامد بالای کاربردی، نیاز جامعه حقوقی می‌باشد.

برخی از مباحثی که در این پایان‌نامه بررسی شده، چنین است:

الف) مفهوم بلوغ از نظر طبیعی، وراثتی و کتاب و سنت، عوامل مؤثر در تعجیل یا تأخیر بلوغ، سن تحقق بلوغ، نشانه‌های بلوغ در دختر و پسر.

ب) مسؤولیت کیفری کودکان که به سه دوره «فقدان مسؤولیت کیفری»، «مسؤولیت ناقص کیفری» و «مسؤولیت کامل کیفری» تقسیم شده است و دیدگاه حقوق موضوعه و حقوق جزای اسلامی درباره این دوران بررسی شده است.

ج) تحقق مسؤولیت کامل کیفری که رهین دو امر دانسته شده است:

۱. رسیدن کودک به حد بلوغ شرعی.

۲. تحقق رشد کیفری.

کلید واژگان: بلوغ، عوامل رافع مسؤولیت، رشد کیفری، کودکان و مسؤولیت کیفری.

حمایت قانونی از کرامت انسان در قوانین ایران

- استاد راهنما: دکتر نجفی ابرندآبادی و دکتر کوشای
□ دانشجو: یعقوب خاوری
□ استاد مشاور: دکتر عباس شیخ‌الاسلامی

اسلام و قوانین بشری، کرامت انسانی را پایه و مبنای بسیاری از حقوق انسان می‌داند؛ یعنی حقوق بشر بر کرامت انسانی استوار است و صرفاً از آن جهت به انسان تعلق می‌گیرد که انسان است و زمان و مکان و هیچ قید دیگر را برنمی‌تابد. شناسایی کرامت انسانی و اعلام مصاديق آن از سوی یک دولت، به تنها یی برای حمایت از آن کافی نیست، بلکه علاوه بر شناسایی، جرم‌انگاری رفتار ناقض آن، یکی از شیوه‌های حمایت مؤثر است.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و نیز کنوانسیونهای بین‌المللی که ایران به آنها پیوسته است، کرامت انسانی را به رسمیت شناخته، برابر انسانها در آن را هر چند غیر صریح، اعلام کرده است.

شکنجه و اذیت و آزار - یکی از مهمترین موارد ناقض کرامت انسانی - اعم از روحی و بدنی، رفتار غیر انسانی، غیر قانونی و موهن مأموران دولت با متهمان و مجرمان به انگیزه‌های مختلف است که متأسفانه قانون مجازات اسلامی، آن را تعریف نکرده، مصاديق آن را به شکنجه بدنی محدود کرده است.

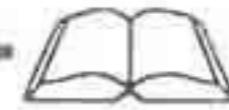
ایران، از آغاز قانونگذاری تا امروز، در قوانین داخلی و نیز با پیوستن به کنوانسیونهای بین‌المللی، شکنجه و اذیت و آزار را منع کرده است، اما در دوره‌های مختلف، شدت و ضعف داشته است.

این بررسی نشان می‌دهد که مواد مربوط به شکنجه در قوانین، نیاز به اصلاح دارد و از لحاظ پیوستن به کنوانسیونهای بین‌المللی، پیوستن به کنوانسیون ضد شکنجه را پیشنهاد می‌کند.

کلید واژگان: کرامت انسانی، شناسایی کرامت انسانی، کرامت ذاتی، شکنجه، اذیت و آزار، شکنجه بدنی.

معرفی پایان نامه ها

حمایت از بزه دیدگی اطفال در حقوق ایران

- دانشجو: جمال بیگی
- استاد راهنما: دکتر محمد علی اردبیلی
- استاد مشاور: دکتر جعفر کوشان

بزه دیدگی اطفال، یکی از ارکان مهم سیستم عدالت کیفری اطفال است که متأسفانه تا کنون در پژوهش‌های جرم‌شناسی، بزه‌دیده‌شناسی و سیاست جنایی کشور ما موقعیت واقعی و تعیین‌کننده خود را نیافته است. صاحب‌نظران مسائل حقوق کیفری صغیر، بیشترین تلاش خود را بر رکن دیگر؛ یعنی بزه‌کاری اطفال، متمرکز کرده‌اند. در نتیجه، اطفال بزه‌دیده که اغلب در وقوع جرایم علیه خویش، نقش مؤثری ایفا می‌کنند، از نظر دور مانده‌اند.

با ظهر بزه‌دیده‌شناسی اطفال در دهه‌های اخیر، گامهای بلندی به منظور مطالعه اطفال بزه‌دیده و شناسایی ویژگیها و عملکرد آنان در ارتکاب جرایم علیه خود برداشته شده است و به سبب تأثیرگذاری انگیزه‌های اخلاقی و مذهبی بر بزه‌دیده‌شناسی اطفال، چشم‌انداز جدیدی با عنوان «حمایت از بزه‌دیدگی اطفال» فراروی بزه‌دیده‌شناسان قرار گرفته است.

از این رو، حقوق جزای اختصاصی اطفال با تأثیر از بزه‌دیده‌شناسی اطفال، تأکید بر

حمایت و کیفیت حمایت از پاره‌ای فعل و ترک فعلهای مجرمانه‌ای است که طفویلیت و ناتوانی دفاع این قشر، حمایت خاصی را می‌طلبد. این حمایت خاص، از طریق جرم‌انگاریهای استقلالی یا تشدیدی موارد ایراد لطمہ و صدمه به ابعاد جسمی، جنسی، روانی و بهداشتی اطفال، پیش‌بینی آین دادرسی خاص و گاهی ایجاد مراجع رسیدگی تخصصی با حضور قضات متخصص و آموزش دیده در زمینه حقوق اطفال و... محقق می‌شود.

این رساله به تفصیل مباحث فوق را مورد بررسی و تحقیق قرار داده است.
کلید واژگان: حمایت، بزه‌دیدگی، اطفال، پیشگیری، بزه‌دیدگی جسمی، جنسی، روانی و بهداشتی، بزه‌دیده‌شناسی اطفال، حمایت تقنیی کیفری، قوانین و مقررات داخلی، اسناد بین‌المللی.

حمایت از آزادیهای فردی در تحقیقات مقدماتی

- دانشجو: محمد صادق اردمنه
□ استاد راهنما: دکتر جعفر کوشان
□ استاد مشاور: دکتر عباس شیخ‌الاسلامی

آزادیهای فردی در تحقیقات مقدماتی در حقوق اسلام و قوانین جمهوری اسلامی ایران به رسمیت شناخته شده و مبنای یک دادرسی عادلانه دانسته شده است. در این رساله، نگارنده تلاش کرده است تا با بررسی علمی قوانین و بررسی عملی پرونده‌ها مصادیق آزادیها را ذکر کند و نتایج ذیل را ارائه می‌دهد:

- اغلب آزادیهای فردی به علت دیدگاه منفی متصدیان تحقیقات مقدماتی، به طور کامل رعایت نمی‌شود.

- به لحاظ اصل «عدم وثوق» در تحقیقات ضابطین دادگستری، قانونگذار انجام تحقیقات مقدماتی را بر عهده قاضی نهاده است، ولی در عمل، قضات از انجام آن خودداری و به ضابطین محول می‌کنند و بدین لحاظ، نتیجه گرفته می‌شود که احالة تحقیقات به ضابطین دادگستری، آزادیهای فردی را در معرض خطر قرار داده است و این غیر منصفانه است.

- با توجه به وجود دادسراها در معیت محاکم ویژه روحانیت و دادگاههای نظامی و دادگاههای انتظامی قضات و حتی دیوان عالی کشور، از یک سو و حذف دادسراها از معیت دادگاههای عمومی انقلاب با شائبه غیرشرعی بودن، از سوی دیگر، در ادعای قانونگذاران و مسئولان امر قضائی است به اسلامی بودن دادرسی تناقض عملی مشهود است.

- این تحقیق نشان می‌دهد که برای حمایت از آزادیهای فردی در مرحله تحقیقات مقدماتی، تنها شناسایی و اعلام مصاديق آنها کافی نیست، بلکه وجود نهادها و امکانات دسترسی به آزادیهای فردی و نظارت مداوم بر عملکرد متقدیان تحقیقات مقدماتی و امکانات جبران خسارات زیان‌دیده‌ها هم لازم است. بنابراین، برای حمایت از آزادیهای فردی در مرحله تحقیقات مقدماتی، ایجاد مجدد پلیس قضایی و دادسرا و تشکیل صندوق جبران خسارات، پیشنهاد می‌شود.

کلید واژگان: حمایت از آزادی، مرحله تحقیقات مقدماتی، آزادیهای فردی، دادرسی مقدماتی، دادگاههای عمومی و انقلاب.

پیشگیری از اعتیاد در قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران

□ استاد راهنمای: دکتر محمدعلی اردبیلی
□ دانشجو: محمد گلشنی
□ استاد مشاور: دکتر جعفر کوشان

اعتیاد به مواد مخدر و پیامدهای منفی آن، نه تنها حیات انسان، بلکه جامعه و ارزش‌های حاکم بر آن را مورد تهدید جدی قرار می‌دهد. پدیده شوم اعتیاد، یک بحران بین‌المللی است که با ضربه و آسیبهای جدی خود بر پیکر جامعه انسانی، کرامت، شرافت، فرهنگ و اقتصاد خانواده را دستخوش تغییر قرار داده است. معضل اعتیاد در شرایط کنونی جنبه جهانی دارد، لیکن اعتیاد در کشور ما به لحاظ وضعیت جغرافیایی از ابعاد نگران‌کننده‌ای برخوردار شده است. به همین جهت در قوانین اخیر تصویب مشاهده شود که مقنن در کنار تشدید مجازات، به اهمیت اقدام پیشگیری از اعتیاد در قوانین و آیین‌نامه‌ها توجه کرده است.

با توجه به قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات موجود، پیشگیری در حقوق ما از جایگاه قانونی برخوردار است و قانونگذار در کنار حقوق جزا مبانی حقوقی پیشگیری از بزهکاری را پیش‌بینی کرده است.

این رساله ضمن بررسی پیشگیری از اعتیاد در قوانین و مقررات قبل و بعد از انقلاب، به مبانی علمی پیشگیری از اعتیاد از دیدگاه جرم‌شناسی و سطوح سه‌گانه مدل پژوهشی که پیشگیری اولیه و ثانویه و ثالثه می‌باشد، توجه ویژه دارد. همچنین رابطه تنگاتنگ بین مصرف مواد مخدر و وقوع سایر جرایم از ناحیه مرتكب را مورد لحاظ قرار می‌دهد و توصیه می‌کند نظامهای فراکیفری؛ مانند خانواده، مراکز مذهبی، محیط کاری و نهادهای آموزشی و نهادهای اجتماعی دیگر، کنترل اعتیاد و نقش پیشگیری از آن را عهده‌دار شوند.

کلید واژگان: اعتیاد به مواد مخدر، پیشگیری، بحران، قوانین و مقررات، فراکیفری.

توابع مبیع

- دانشجو: علی فراشیانی
- استاد راهنما: دکتر امیر حسین آبادی
- استاد مشاور: آقای سید حسین مدرس

«توابع مبیع» ماهیتاً نوعی «شرط ضمنی» است که بیشتر به صورت «شرط ضمنی عرفی» ظهر می‌یابد. توابع، در واقع خارج از اجزای مبیع و بر اساس عرف و عادت یا قراین دیگر (به لحاظ رابطه‌ای که با مبیع دارند) داخل در مبیع (متعلق به مشتری) به شمار می‌آیند.

تابع از جهت وجود خارجی، خود به مادی و غیرمادی (اعتباری و معنوی) تقسیم می‌شود که از اهمیت بیشتر در مباحث حقوقی برخوردار است و از جهت نوع تبعیت، به تکوینی و اعتباری یا جعلی تقسیم می‌شود.

معیارهای تعیین‌کننده در توابع مبیع، عرف، تراضی طرفین و قانون است. توابع گاه در اعیان و گاه در حقوق مصدق پیدا می‌کنند که می‌توان به مواردی چون دادن اطلاعات لازم به مصرف کننده در نحوه بهره‌برداری از کالا، هشدارهای لازم درباره

خطرات احتمالی ضمن مصرف کالا، صدور ضمانت نامه و تأمین قطعات مورد نیاز کالا در موارد خاص اشاره کرد که تولیدکننده یا عرضه کننده، ملتزم به تأمین توابع مزبور می باشد.

سخن دیگر، آثار و احکام توابع مبیع است که از آن جمله، انتقال مالکیت توابع به مشتری و نیز تسلیم شدن آن به مجرد وقوع بیع می باشد.

نکته مهم دیگر، آثار ناشی از عدم تسلیم توابع است که می توان به مواردی چون الزام بایع به تسلیم توابع، حق فسخ، مطالبه خسارت و ضمانت اجرایی قراردادی (با تراضی طرفین) اشاره کرد.

چنان که به منابع و مأخذ حقوقی نظر افکنیم، در این زمینه اجمالاً خلاً قانونی مشاهده می شود که می توان با تصویب قوانین صریحی (نظیر لایحه حمایت از حقوق مصرف کننده کالا که در گذشته تقدیم مجلس شورای اسلامی شده است) این کاستی را سامان بخشید که در این رساله به عنوان بایسته‌ای پژوهشی به تفصیل از آن سخن رفته است.

کلید واژگان: توابع، اجزا، مبیع، شرط ضمنی و عرفی.

